

Pressiteade

Luxembourg, 22. oktoober 2015

ELi audiitorite sõnul peab Euroopa ebaseadusliku raie probleemi kontrolli alla saama

Ebaseadusliku raie vastu võitlemine on kliimamuutuste piiramisel otsustava tähtsusega, kuna nii vähendatakse süsinikdioksiidi heitkoguste atmosfääri paiskumist. Keskkonnameetmena on puude kaitsmisele raske võrdset leida. Komisjoni poolt 2003. aastal algatatud uuenduslik tegevuskava oli seetõttu teretulnud algatus. Kaksteist aastat hiljem on üldtulemused aga kesised, selgub Euroopa Kontrollikoja uuest aruandest.

„Neli riiki (Kreeka, Ungari, Rumeenia ja Hispaania) ei rakenda veel täielikult ELi puidumäärust, mille eesmärk on takistada ebaseaduslikult toodetud puidu sisenemist ELi turule. Et kontrolliahel on nii tugev, nagu selle nõrgim lüli siseturul, saab ebaseaduslikku puitu endiselt nende nelja riigi kaudu ELi importida. Samas on Euroopa kehtestanud litsentsimisüsteemi, mille abil tagada, et puitu tootvad riigid kogu maailmas ekspordivad üksnes seaduslikku puitu. EL peaks kõigepealt enda territooriumil olukorra kontrolli alla saama ning näitama teistele eeskujuna ebaseadusliku raie ja ebaseaduslikult ülestöötatud puiduga kaubitsemise vastu võitlemist,“ ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Karel Pinxten.

ELi audiitorid uurisid metsaõigusnormide täitmise järelevalvet, metsahaldust ja puidukaubandust (FLEGT) ELi tegevuskava põhiaspektide mõjusust. Tegevuskava alusel eraldati aastail 2003–2013 35 riigile 300 miljonit eurot. Kaks riiki, Indoneesia ja Ghana, tegid oma puidule täieliku litsentsi saamiseks suuri edusamme. Üldiselt on aga areng olnud väga aeglane ja paljud riigid on kogenud hea valitsemistava juurutamisel suuri takistusi. Kaksteist aastat pärast komisjoni tegevuskava käivitamist ei ole ükski partnerriik täielikku FLEGTi litsentsi saanud.

Paigalseisu põhjustas suuresti komisjonipoolne ebapiisav planeerimine ning puitu tootvaid riike hõlmavate selgete rahastamisprioriteetide puudumine.

Audiitorid soovivad komisjonil:

- kindlaks määrata selged eesmärgid ja nende saavutamise vahendid;
- suunata ressursid neisse puitu tootvatesse riikidesse, kus nende mõju on kõige suurem;
- tagada, et puidumäärust rakendatakse täielikult kõigis liikmesriikides;

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisisu.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – kõneisik

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – pressiesindaja

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: EUAuditorsECA

eca.europa.eu

- kehtestada range hindamis- ja aruandluskord, et algatuse eri etappe jälgida;
- kasutada usaldusväärseid erasektori tõendamissüsteeme.

Toimetajatele

Lisaks väga kahjulikule keskkonnamõjule vähendavad ebaseaduslik raie ja ebaseaduslikult raiutud puiduga kauplemine bioloogilist mitmekesisust, avaldavad negatiivset mõju metsast sõltuvate kogukondade elatise teenimise võimalustele, soodustavad korruptsiooni ning õõnestavad õigusriigi põhimõtteid. Samuti jäävad riikide valitsused nende tõttu ilma hädavajalikust tulust.

Ebaseadusliku raie vähendamine on oma keskkonnamõju poolest äärmiselt tõhus süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise meetod võrreldes teiste kliimameetmetega, nagu taastuvenergia edendamine.

Komisjoni poolt 2003. aastal esitatud ELi tegevuskava ettepanek metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) kohta, et võidelda ebaseadusliku raie ja sellega seotud kaubanduse vastu, oli seetõttu teretulnud ja väga ambitsioonikas algatus. Tegevuskava nurgakiviks on kahepoolne leping ELi ja puitu eksportiva riigi vahel – FLEGTi vabatahtlik partnerlusleping (VPA) –, mis kohustab eksportivat riiki kaupleva üksnes seaduslikult ülestöötatud puittoodetega.

Tegevuskavaga hõlmatud perioodil ei kavandanud komisjon aga asjakohast töökava, mis oleks sisaldanud selgeid eesmärke, vahe-eesmärke ja eelarvet. Puitu tootvatele riikidele ei antud toetust selgete kriteeriumide alusel ja selle mõju oli toetuse pärast konkureerivate riikide suure arvu tõttu hajutatud. Protsessi edenemine oli riigiti väga erinev, kuid paljud neist on võtnud vaid väheseid meetmeid täieliku litsentsi saamiseks. Indoneesia on kasutusele võtnud omaenda litsentsimissüsteemi ja loodab selle lähiajal täiemahulise FLEGTi litsentsiga vastavusse viia. Olulisi edusamme täielikule litsentsimisele üleminekuks täheldati ka Ghanas. Ükski riik ei ole aga täitnud kõiki täieliku FLEGTi litsentsimise tingimusi.

ELi puidumäärus, mille eesmärk on ära hoida ebaseadusliku puidu impordi või ELi turule laskmist, võeti vastu alles 2010. aastal ja jõustus 2013. aastal. Määruse kohaldamine on olnud liikmesriikides aeglane ja auditi tegemise ajal kuus riiki määrust ei järginud. Hiljuti hinnati Läti ja Poola nõuetele vastavaks, mistõttu on riike, kes ei ole vajalikke meetmeid võtnud, järel veel neli. Niivõrd olulise meetme osaline rakendamine saadab negatiivse signaali puitu eksportivatele riikidele, kes on tõhustanud oma jõupingutusi üksnes seadusliku puidu ülestöötamiseks. Seetõttu võidakse ELi süüdistada topeltstandardites.

Komisjon peaks kuulda võtma ELi audiitorite aruandes esitatud soovitusi ja kasutama käimasolevat FLEGTi algatuse hindamist, et otsustada, kuidas saaks praegust lähenemisviisi konkreetsemate tulemuste saavutamiseks muuta.

Eriaruanne nt 13/2015: Puitu tootvatele riikidele FLEGTi tegevuskava raames antav ELi toetus on praegu kättesaadav inglise keeles (teised keeleversioonid järgnevad peatselt).